

Giriş

Modern toplumların gelişmesi, önemli bir soruya cevap aranmasına yol açmaktadır. Bu soru, özgürlük hakkının otomatik olarak çoğulcu, açık ve seküler toplumların gelişimini de destekliyor olmasıyla ilgilidir. Bu gelişme bireyselleştirilmiş bir yaşam tarzının giderek gelişmesini teşvik eder. Soru: Çoğulcu toplumların, temel değerleri bakımından bütün vatandaşlar için bağlayıcı olan asgari bir uzlaşıda buluşması nasıl mümkün olabilir? Böyle bir uzlaşının mevcut olmaması halinde toplum, bağlayıcı anlaşmalara sahip olmayan bireylerden meydana gelir ve dağılma tehlikesiyle karşı karşıya olur.

Gerek demokratik esaslar gerekse insan ve çocuk hakları neredeyse bütün devletlerde tanınmakta ve yürürlüktedir. Bunlar vatandaşların birbiriyle iletişim halinde kalmasına yardımcı olmaktadır. Bu esas ve haklar ayrıca siyasi, ekonomik ve kültürel sistemlerin dünya çapında modernleştirilmesine katkıda bulunmuştur. Ayrıca demokratik esaslar ile insan ve çocuk haklarının varlığı asla doğal bir olaymış gibi algılanmamalıdır. Her nesil bu esas ve hakların geliştirilmesine katkıda bulunmalı, bu esas ve haklarla ilişkili prensiplere gelecekte de riayet edilmesi için sürekli müzakere ve mücadele etmelidir.

Çocuk haklarının dayandığı insan hakları köklü bir geleneğe sahiptir. İnsan haklarına öncülük eden paralel özelliklere sahip olan unsurları semavi dinlerde ve birçok felsefi akımda görülebilir. Modern insan hakları aydınlanma çağında ilk kez ortaya konulmuş olup, Amerikan ve Fransız devrimlerine ilham vermiştir. Bu haklar günümüzde modern demokrasilerin temel kanunları olarak yazılı veya yazılı olmayan anayasalarında yer almaktadır. İnsan hakları, toplum içerisindeki zayıf bireyleri güçlü bireylere karşı korumak için en başından itibaren büyük önem arz etmekteydi. İşte çocuk hakları da bundan dolayı bu kadar önemlidir: Reşit olmayan çocuklar, yürütme erki karşısındaki hukuki statüleri en zayıf olan gruptur.

Aşağıdaki ders modelleri öğretmen ve öğrencilere, demokrasiyi okul hayatı içerisinde hayata geçirme ve çocuk haklarını doğrudan keşfetme imkânı tanımaktadır.

Ek bilgiler:

Ders modellerinin kaynağı: Gollob, Rolf; Peter Krapf; Wiltrud Weidinger (editors) (2008): *Teaching democracy. A collection of models for democratic citizenship and human rights education. Straßburg: Council of Europe.*